

Joulukellojen soidessa.

Minä uskon yhdenvertaisuuteen, vapauteen ja veljeyteen, siihen, että meillä kaikilla on samat inhimilliset oikeudet, että korkein vapaus on siveellinen vapaus ja että lähimmäisrakkaus on ylevin inhimillinen tunne.

Mikä on yhdenvertaisuus? Ei se yhtäläisyyteen perustu. Älyn kannalta katsottuina olemme sangen erilaiset, voisi ehkä lisätä, että eroomme toisistamme siveellisessäkin suhteessa. Mutta yhdenvertaisuus on siinä, että kaikki olemme ihmisiä, että köyhimmän ja halvimmän rinnassa sykkii sama sydän kuin rikkaimman ja oppineimman, että kaikki saatamme vääryydestä kärsiä ja iloita hyvästä ja oikeasta. Sentähden meillä kaikilla on samat oikeudet elämään. Jos ihminen voi tulla hyväksi ja viisaaksi, niin jokaisella on oikeus pyrkiä tietoon ja hyvyyteen. Jos ulkonaiset olosuhteet estävät muutamia sitä tekemästä, niin oikeus vaatii, että esteet poistetaan.

Mitä on vapaus? Ei se ole siinä, että yksilö saa menetellä miten hän tahtoo, vaan siinä, että yksilö tahtoo mitä yhteishyvä vaatii. Jos maailma nyt on järjestetty niin, että toinen ostaa ilonsa toisen kyynelillä, niin minä ymmärrän sen johtuvan siitä, että me ihmiset emme vielä ole siveellisesti vapaita. Sillä jos vapaita olisimme, emme tahtoisi toisen turmiota, vaan ennemmin kieltäytyisimme omasta onnestamme.

Mikä on veljeys? Ei se ole viisaitten lakipykälien määräämä yhteiskuntajärjestys eikä myöskään yleinen sopimus elää rauhassa. Vaan se on yksilön sydän, joka on kasvanut suuremmaksi kuin hänen oma itsensä, suuremmaksi kuin hänen kotinsa ja ympäristönsä. Se on lähimmäisrakkaus, joka puhkee yksilön rinnassa ja kasvaa täydellisyyteensä vain siveellisen vapauden suojelemana.

Ilman yhdenvertaisuutta ei ole vapautta, ilman vapautta ei ole veljeyttä – ja kuitenkin on veljesrakkaus kaiken lähde . . .

Minä uskon ihmiskunnan valoisaan tulevaisuuteen. Uskon, että kerran on koittava päivä, jolloin kaikki toisiamme rakastamme. En tiedä, mimmiselta ilmiömaailma silloin näyttää, onko se ylen rikas ja sivistynyt, vai onko se yksinkertainen ja ihana kuin luonto, sen vain tiedän, että kun ihmisten sydämet palavat lemmeä toisiinsa, tulee kaikki muu niinkuin itsestään.

Milloinkahan se päivä valkenee? En tiedä sitä, mutta uskon, että meidän tulee työskennellä sen eteen. Jokainen valonsäde, joka karkoittaa tiedottomuuden usvat kansain ja yksilöiden mielistä, jouduttaa sen tuloa. Jokainen sivistynyt ihminen, joka ymmärtää, että todellinen sivistys velvoittaa ja auttaa häntä pyrkimään siveelliseen vapauteen ja lähimmäisrakkauteen ja joka sen ymmärryksensä nojalla elää niin, että muutkin samalla lailla sivistyvät – hän jouduttaa sen päivän tuloa. Jokainen ihminen, jonka rakkaus lähimmäisiin on niin voimakas, että se innostuttaa häntä jaloon ja uhraavaiseen elämään – hän jouduttaa sen päivän tuloa.

Jospa meille kaikille selviäisi, ettei tämä elämämme ole leikkiä eikä tyhjyyttä, vaan että se on täynnä ihaninta sisältöä, kun uskallamme elää niinkuin ylevinä hetkinämme tahtoisimme. Jospa meille selviäisi, kuinka paljon saattaisimme tehdä, kuinka sivistyneet voisivat astua kansan kesken sitä palvelemaan tiedollaan – ja kansa heitä odottaa! –, kuinka rikkaat ja mahtavat voisivat antautua työskentelyyn köyhyyden ja sorron poistamiseksi – oi, kuinka heitäkin odotetaan! –, ja kuinka kaikki voisimme taistella itsekkyyttämme vastaan, pyriten vapauteen ja rakkauteen . . .

Jospa ymmärtäisimme, kuinka onnelliset silloin olisimme.

Pekka Ervast.

(Uusi Aika 1900, Näytenumero, Joulukuu 1900.)